

Т. Ф. 6

323

Ш Р А В И Л А

БЕОГРАДСКЕ ЗАДРУГЕ

ЗА МЕЂУСОБНО ПОМАГАЊЕ И ШТЕДЊУ.

БЕОГРАД

ШТАМПАРИЈА СВ. НИКОЛИЋА ГОРЊА ЈОВАНОВА УЛИЦА БР. 10

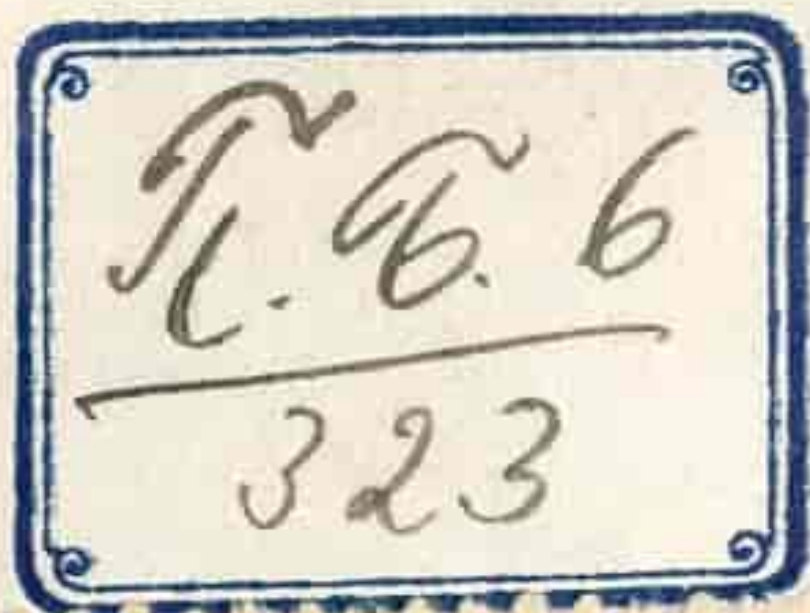
1890

0

109

Handwritten scribbles and faint markings in the center of the page.

10 = 50013967

УНИВ. БИБЛИОТЕКА

И Бр. 45331

П Р А В И Л А

БЕОГРАДСКЕ ЗАДРУГЕ

ЗА МЕЂУСОБНО ПОМАГАЊЕ И ШТЕДЊУ.

Лука Ђеловић
БЕОГРАД

Luka Ćelović
БЕОГРАД

БЕОГРАД

Штампарна Св. Николића (Горња Јованова Улица Број 10.).

1890

П Р А В И Л А

Београдске Задруге за „Међусобно помагање
и Штедњу.“

І. Циљ Задруге.

§ 1. Београдска задруга за међусобно помагање и штедњу има за циљ : да прима на приплод и мање заштеђевине и да кредитом притиче у помоћ српским становницима.

ІІ. Фирма печат и седиште.

§. 2. Фирма је задруге :

„Београдска Задруга за међусобно помагање и штедњу“, која ће се судски протоколисати.

§ 3. Печат Задруге носи у средини завезан снопа око њега натпис : Београдска Задруга за међусобно помагање и штедњу.

§ 4. Седиште је Задруге Београд.

ІІІ. Главница или капитал Задруге.

§ 5. Главница (капитал) Задруге дели се : на сталну (основну) и на привремену (промењиву).

§ 6. Стална (основна) главница Задруге утврђује се за сада, на динара један милион и две стотине хиљада (дин. 1,200.000) у сребру.

Ова главница подељена је на три кола (емисије) сталних удеоница. Свако коло сталних удеоница има четири хиљаде (4000) удеоница, свега, дакле, дванајест хиљада (12.000) сталних удеоница, а свака удеоница гласи на сто динара (дин., 100) у сребру што чини, укупно, динара 1,200.000 у сребру.

§ 7. Ова се главница може и повећати, кад управа Задруге нађе за потребно и целисходно, и кад то. по предлогу управе, збор удеоничара одобри.

§ 8. Уплаћивање ове главнице бива на привремене удеонице, (удеоничке књижице), и то почасно путем недељних уплата, а по овој основи:

На сваку удеоницу полаже се недељно по 50 пр. (по динара), и то све дотле, док се удеоница потпуно неуплати, а то је за две стотине (200) недеља.

Кад се привремена удеоница потпуно уплати Задруга на место ове привремене удеонице даје удеоничару сталну удеоницу. — Привремена удеоница пак поништиће се и чувати у архиви завода.

§ 9. Стална удеоница Задруге недељива је, а гласи на име сопственика или удеоничара.

Све сталне удеонице заведене су у задругине књиге на име удеоничара. Према овоме, сваки удеоничар, при продаји своје удеонице, дужан је да о томе на писмено извести Задругу, те да се нови удеоничар у књиге заведе; то исто дужан је да учини и купац удеонице. Само пак пренашање сталне удеонице из својине једнога сопственика у својину другог, бива простим преносом на полеђини саме удеонице, или и сваком другом формалношћу преноса коју закон за пуноважну признаје. Но Задруга не прима на себе никакву одговорност у погледу вредности таквога преноса.

§ 10. Свака стална удеоница мора на себи имати означење свога кола или емисије, текући број удеонице и сув печат Задруге, поред тога мора бити потписана од стране председника Управе, дневна повереника (члана управе), управника и првог благајника Задруге.

§ 11. Поред ових сталних удеоница Задруга ће издавати и нова кола (емисије) привремених удеоница.

Но да се ново коло удеоница изда, решава збор удеоничара, који одмах уторђује и начин уплате ових удеоница.

Уплаћени капиталови ових нових кола привремених удеоница исплаћиваће се удеоничарима по закључку рачуна оне године, кад је уплата завршена и по одобрењу ових рачуна од стране главног збора удеоничара.

§ 12. Кад се ново коло чланова отвори чланови појединог кола имају сносити све трошкове око оснивања тога кола.

§ 13. За подмирење трошкова око оснивања новог кола, сваки члан полаже за сваки удео по 50 пр. дин. у име уписа, а сувишак иде у резервни фонд тога кола.

§ 14. Чланом Задруге постаје сваки српски држављанин, који се или при оснивању Задруге упише за члана и положи уписни улог од 50 пара динарских за сваку удеоницу на подмирење трошкова око оснивања, или кога управа доцније прими.

Непримљени имају право жалбе скупштини.

§ 15. Кога управа за члана прими, тај ће поред уписног улога одмах платити задрузи:

- а). Свеуплате које су остали чланови дотле уплатили;
- б). У име накнаде за резервни фонд онолико, колико то према стању овог фонда по последњем билансу на један удео буде износило;

г). У име накнаде делимка (дивиденде) камату од 10⁰/₀ на целу суму прошлих уплата.

Нови чланови могу се пријављивати све донде док уплата траје.

§ 16. Сваки члан има права да узме колико хоће удеоница. За сваку привремену удеоницу плаћа задрузи по 50 пр. рачунајући на недељу, кроз 200 недеља.

§ 17. Недељне уплате полажу чланови задружној благајни у оне дане кад задруга ради. Све уплате потврдиће својим потписом на удеоничкој књижици благајник и дневни повереник или управник.

§ 18. Чланови, који пренебегну да полажу недељне уплате, платиће поред недељних уплата још по 5 динарских пара за сваку пропуштену уплату, и то по броју удела.

Од ове казни ослобођавају се они који уједанпут положи унапред онолико недељних уплата за колико су недеља задоцнили.

§ 19. Они чланови који застану са уплатом за десет недеља и не измире их на позив управног одбора преко новина за даљих пет недеља бришу се из чланства и губе у корист резервног фонда једну трећину од дотле уплаћеног капитала, а само две трећине враћају им се по закључку годишњих рачуна.

Удеонице престалих чланова задруга ће преко новина огласити да не важе и на место њих друге издати.

V. Чланство привремених удеоничара престаје

§. 20). Кад члан умре а његов наследник не хтедне даље остати члан задруге.

б). Кад члан буде од суда осуђен за дела учињена из користољубља.

У оваквим случајевимк улози се враћају по свршетку годишњих рачуна.

в.) Кад управа кога у смислу §. 19. из чланства избрише.

г.) Кад члан своју удеоницу пренесе на друго лице с пристанком задружне управе. У овом случају плаћа пријемник права (цесионарна) 1 динар за пренос сваке удеоничке књижице.

VI. Послови задруге

А). Примање новаца под камату на уложне књижице, *на текући рачун и на упутнице.*

§. 21. Задруга прима од свакога новце под камату, коју управа од времена до времена одреди и објави.

Најмања је сума коју задруга прима на руковање 50 пара динарских.

Камата ће се рачунати од раднога дана који иде за даном улога и свагда само од целих динара, разломци се никада не узимају у обзир.

При исплати главнице камата се рачуна до дана исплате.

Главница и камата (приплод) исплаћује се доносиоцу књижице.

Камата се исплаћује редовно свака три месеца, рачунајући од дана улога, изузимајући онда кад се и главница исплаћује. Ко не крене камату Јануара и Јула месеца томе ће се она од 1. идућег месеца капиталисати. Но улагач може при улагању изјавити, да за извесно време неће кретати камате; у таком случају капиталисаће се камата непрекидно свакога 1. Јануара и 1. Јула.

Улози се исплаћују било са свим било од чести отплате :

до	100 динара	без отказа			
од	100— 250	5 дана	после	отказа	
„	250— 500	10	„	„	„
„	500—1000	15	„	„	„
„	1000 - 2000	30	„	„	„
„	2000 на више	45 дана	после	отказа.	

Али управа задруге може рок враћања и исплату камате уг. вирити с улагачем и под другим условима.

И задруга има право да откаже улагачима улоге и то за исто време које важи за улагаче.

Сваки улагач мора се строго придржавати свога отказа. Ако се отказани капитал са приплодом не крене најдуже за месец дана од дапа када треба да се исплати, отказ ће се сматрати као да не важи и задруга му за то време неће рачунати камате нити ће такав капитал исплаћивати без обновљеног отказа, него ће га узети опет на руковање као улог.

Ко жели да крене и откаже само неки део свог капитала не може други део отказати док не истече рок првome отказу.

Сваки улагач добија уложну књижицу у којој мора бити забележено име улагачево, сума у цифрама и словима, дан кад је новац уложен и колика ће се камата плаћати на капитал. Сваку уплату, отплату и исплату потврђује благајник и дневни повереник — ако је овај последњи спречен онда управник или његов заменик — својим потписом.

Кад се цео капитал исплати мора се уложна књижица вратити и уништити.

Свака уложна књижица добија своју нумеру, која се мора слагати са бројем под којим је дотични улог заведен у књигама задруге.

На свакој уложној књижици морају бити наштам-пана сва опредељења за примање новаца под камату као извод из правила.

Уложне књижице гласе на извесно име, али задруга сматра свако лице које поднесе књижицу за власника и издаће му како главницу тако и приплод (камату). Од овог правила одступа се само онда, ако је улагач својим потписом у књижици изреком задржао за се право дизања капитала и камате, или на то овластио друго неко лице; ако је учињен корак за уништење (амортизацију) књижице или ако је суд ставио забрану на књижицу.

Сваком улагачу стоји од воље да право дизања капитала задржи за себе или друго неко лице, и зато мора у књигама задруге задржати отворена нарочита рубрика.

Пренос оваких уложених књижица као и овлашћење за подизање новаца по њима морају потписати првобитни улагач и онај на кога се преноси.

Улагач који изгуби уложну књижицу ваља то одмах да јави задрузи и да тачно означи број књижице и име на које је гласила.

Задруга ће такву пријаву забележити и никоме неће издавати ни капитал ни приплод по дотичној књижици који не може доказати право својине на њу.

Овака прибелешка важи само за 14 дана. За то време пријавник изгубљене књижице дужан је да се постара да задрузи поднесе законите доказе, да је очувао право својине на изгубљену књижицу.

За уништење (амортизацију) изгубљених уложених књижица важе закона наређења.

За израду законске амортизације задруге ће издати улагачу на његово захтевање извод изгубљене књижице из књиге улога, а кад јој улагач поднесе уверење судско, да је амортизација извршена задруга ће му издати дупликат (копију) изгубљене књижице, што ће у књизи улога прибележити.

За застаривање потраживања улога (и приплога) предатих задрузи важе општа закона опредељења.

Застарела потраживања припадају резервном фонду задруге.

Улози се могу задрузи предавати и од ње исплате примити свакога дана и часа у које задруга ради.

При закључивању рачуна са улагачем предаја (повратак) уложне књижице важи за потврду пријема.

Б). Издавање новаца на камату.

§. 22. Задруга даје новаца на зајам :

1. Својим члановима на удеоничке књижице $\frac{2}{3}$ од уплаћене вредности с роком од 1 до 3 месеца. Улози ваља да су плаћени до недеље у којој се зајам тражи.

2. На обвезнице издате најмање од три солидарна дужника, које се могу после три месеца и у месечним роковима за време од 10 месеци исплатити.

Ко не исплаћује уредно месечне рокове сматра му се зајам за отказан.

На обвезнице не може се издавати више од 6000 динара. Првенство на зајам имају чланови задруге.

3. На менице : сваки српски становник може поднети задрузи на есконт меницу која је издата по његовој наредби и која је на њега жирирана, ако осим законских прописа још и овим захтевима одговара:

а). Она не сме гласити на мању суму од 50 ни на већу од 6000 динара;

б). Рок за исплату не сме бити дужи од 3 месеца;

в). Плаћање (домицил) мора бити у Београду.

г). Мора гласити по наредби и само са обвезом жирирана бити;

д). Мора имати бар два потписа које цензура признаје за добре и сигурне;

е). Од два потписа мора бар један бити београдског становника;

ж). Сваки потпис на меници мора бити протоколисан у нарочитој књизи код задруге, сем потписника из унутрашњости (н. пр. портфељске менице итд.).

з). Првенство на есконт имају свагда они чланови који траже мање своте и то по реду пријаве.

Кад има довољно готовине, задруга ће есконтovati менице и од нечланова: код нечланова решава већа сигурност и преча пријава.

Задруга може и ресконтovati т. ј. даље продати менице а тако исто и препродати обвезнице које има у својој лисници (портфељу).

4. На залогe с роком од 1—3 месеца и то:

а). На државне папире, лозове, кредитне папире који имају заложну гаранцију и на удеонице и папире домаћих новчаних и индустријских завода, чију ће солидност оценити управа до $\frac{3}{4}$ њихове течајне вредности.

Дужник мора поред оваке залогe дати и обвезу којом ће се обвезати да ће чим курс папирима спадне на 10% за 24 часа по пријему позива доплатити задрузи разлику. У противном случају као и ако дужник зајам не врати на време задруга одма може продати залогу и то домаће папире путем јавне лицитације у

месту, а стране папире на оном месту, где се најбоље могу продати на јавној берзи.

Ако од продаје добивена сума не буде довољна да подмири задругино потраживање, дужник мора доплатити задрузи разлику према својој обвези за 24 часа по пријему рачуна, а ако од продаје што претече, задруга ће то издати дужнику или његовом правном наследнику. Вишак који се не подигне за три године, припада резервном фонду задругином.

б). На коване златне и сребрне новце и ствари до $\frac{3}{4}$ њихове чисте вредности по процени.

в). На драгоцености до $\frac{2}{3}$ њихове чисте вредности по процени.

Ако дужник зајам на залогe б) и в) не плати на време, задруга ће заложене предмете продати на јавној лицитацији пошто продају огласи на 30 дана у напред у новинама, па ће по одбитку задругиног потраживања вишак, ако га има издати дужнику или његовом правном наследнику за време од три године. После овог рока неподигнути вишак припада резервном фонду задругином.

За процену залога под б) и в) јемчи задрузи њен проценитељ који јој мора доплаћивати сваку разлику испод његове процене, кад се залога прода на јавној лицитацији.

За процену добија проценитељ неки провизион, који задруга наплаћује од дужника (зајмопримца).

Камате и све друге таксе на зајмове задруга наплаћује у напред.

Камате на зајмове одређује управа од времена на време, према општим новчаним приликама и објављује их у новинама.

И ако задруга даје зајмове од 1—3 месеца, она може на захтевање дужника тај рок према околностима и више пута продужити само ако дужник отплати најмање $\frac{1}{5}$ дуга и у напред камату и друге таксе за продужење.

За продужење меничног зајма иште се поред тога још и нова меница са оним истим потписима који су били на првој меници, а на зајам на залог под а) дужник мора дати и нову обвезу.

В.) Оставе.

§ 23. Задруга прима на оставу све ствари које не заузимају много простора и не подлеже квару, а јемчи само за ону штету која би постала из пренебрежења законом прописане пажње, а не случајем, и наплаћује за то малену чуварину, по погдби са остављачем.

§ 24. Осим овде побројаних послова, задруга за међусобно помагање и штедњу не сме за свој рачун предузимати некаквих других послова нити сме давати зајмове на своје сопствене сталне удеонице, или ове за свој рачун куповати.

За туђ рачун пак радиће Задруга све комисионе послове, законом одобрене за извесну награду и може посредовати и ступати у везу са другим новчаним заводима при остваривању зајмова и вршити исплате и исплате за рачун приватних лица, новчаних завода и корпорација.

VII. Администрација задруге.

- § 25. 1, Управа,
2, Надзорни одбор,
3, Скупштина,

1. Управа.

а) Управни одбор.

§ 26. Управни одбор састоји се из 15 чланова, од којих бар један мора бити правник. Они из своје средине бирају председника и перовођу.

§ 27. Управни је одбор задружни орган који рукује задругом и извршује све задружне послове, који не спадају у посао скупштине и надзорног одбора, а на име : .

а). Прима нове чланове.

б). Потврђује пренос удеоничких књижица.

в). Одређује камату и таксе.

г). Утврђује пословне дане и часове.

д). Одобрава или одбија зајмове.

е). Подиже тужбе против нехатних платиша.

ж). Даје новац на приплод и брине се за набавку новаца.

з). Саставља месечне и годишње извештаје о укупном раду задруге.

и). Сазива редовне и ванредне скупштине.

ј). Подноси надзорном одбору месечни, а скупштини годишњи извештај.

к). Извршује одлуке скупштинске.

л). Поставља управника и остале чиновнике и послужитеље, одређује им плате и отпушта их.

§ 28. Члан управног одбора може бити само онај задругар који живи стално у Београду и који је српски држављанин, а дужност је чланова управног одбора да дежурају на изменце по један а по потреби и више и да долазе у цензорске седнице.

§ 29. Управни одбор бира скупштина на 5 година, али тако да сваке године отступају 3 члана упра-

вног одбора који су при првом избору добили најмање гласова. Они нису искључени од поновљеног избора. На случај смрти или одступања појединих чланова управни се одбор до прве скупштине потпуњује оним лицима, која су на скупштини после избора управног одбора добили највише гласова, и то по реду избора.

§ 30. Управни одбор држи своје редовне седнице свакога месеца по један пут, а по потреби и више пута. Седнице се састају на позив председника, који је дужан сазвати седницу и онда, кад то 5 чланова управног одбора писмено захтевају. Кад је председник спречен замењује га дневни повереник. Управни одбор решава пуноважно кад има најмање 9 чланова. При гласању решава проста већина гласова. У случају да се гласови једнако поделе, решава она страна на којој је председник.

§ 31. Чланови управног одбора састају се у цензуру према потреби. За пуноважну одлуку иште се најмање 5 чланова.

Гласање је тајно. Решава проста већина, а кад се гласови једнако поделе, сматра се да је предлог одбијен.

§. 32. Управни је одбор дужан да води записник на својим седницама о целокупном пословању свом изузимајући решавања о одобравању зајмова, која се особито заводе у цензорску књигу.

Записнике потписује председник, перовођа и сви чланови управног одбора, који су били на састанку.

§ 33. У свима спољашњим пословима управни одбор има власт за дела, која су у §-има 613, и 614. грађанског законика наведена, поступити по прописима тих §-а, а не мора тражити од скупштине нарочито пуномоћство.

§ 34. Сви чланови управног одбора одговарају солидарно за послове које би вршили против одређења ових правила.

§ 35. Задругу заступа председник према сваком.
б). Управник.

§ 36. За извршење одлука управног одбора и за руковање свега рада задругиног управни одбор поставља управника који мора бити српски поданик. Његова је дужност да рад чиновника стално прати, и да настојава да се све одлуке како управног одбора тако и скупштинске на време извршују. Он је непосредни старешина над задругиним чиновницима и послужитељима, који су дужни његове пословне наредбе савесно извршивати. Он присуствује у свима седницама управног одбора као извештач са саветујућим гласом.

Кад је управник спречен у дужности управни му одбор одређује заменика.

§. 37. Задружну фирму потписује пуноважно управник или његов заменик са дневним повереником, изузимајући потврду улога.

§. 38. Дневну радњу у задрузи врше један члан управног одбора као дневни повереник са чиновницима задруге. Дневни повереник врши надзор над управником и целим персоналом.

§. 39. Дневни повереник са управником воде особени дневник о примању и издавању и потписују га. Осим тога управник према потписује свако примање и издавање кад је дневни повереник спречен.

§. 40. Дневни повереник са управником и благајником морају се старати да се сав готов новац, све обвезнице, менице и друге исправе као и залоге оставе у главну благајницу, по упоређењу са ручним дневницима и то на свршетку свакога дана. Први кључ од

главна благајнице чуваће управник, други, члан управног одбора као дневни повереник тога дана, а трећи благајник.

§. 41. По завршетку дежурства дневни повереник предаје кључ од благајнице ономе члану управног одбора, који буде на реду.

§. 42. Чланови управног одбора добијају за сваки дан дежурства по једну марку од 10 динара, која им се на крају године исплаћује.

в). Чиновници.

§. 42. а Редовни су чиновници задруге: управник књиговођа и благајник.

Управник и благајник полажу онолику кауцију колико им је годишња плата. Кауција може бити у готовом новцу, ипотекарнј залози или у сигурним папи, има.

По потреби може управни одбор дати у опште једног или више и моћника и писара.

За послугу има задруга своје послужитеље. Чиновници и послужитељи морају бити чланови задруге, српски држављани или бар под српском заштитом.

2. Надзорни одбор

§. 43. Надзорни је одбор задружни орган који води надзор и контролу над целокупном задругином радњом, њему спада у дужност, да свакога месеца а и кад год нађе за добро прегледа друштвене књиге, одлуке и благајницу. Он има право и дужност да увек сазове скупштину, кад год нађе да то захтевају интереси задруге.

§. 44. Надзорни одбор дужан је да прегледа годишње рачуне, биланс и поделу добити, и да о томе поднесе извештај годишњој скупштини.

§. 45. Надзорни одбор састављен је од седам чланова, које скупштина бира из задругара на једну годину. Тројица од ових, који се коцком одређују, остају и за идућу годину. Чланови који истуцају могу бити и понова изабрати.

За пуноважне одлуке надзорног одбора, потребно је да је присутно бар 4 члана.

На случај смрти или истуцања појединих чланова, надзорни се одбор попуњује у смислу §. 29.

§. 46. Надзорни одбор солидарно је одговоран друштву, ако рачуне не би на време прегледао, или ако би опазио какву неправилну радњу управног одбора, па не би предузео мере, да се даље неправилности спрече.

Чланови надзорног одбора добијају за сваку седницу по једну марку од 6 динара, која им се исплаћује на крају године.

§. 47. Управни и надзорни одбор састају се према потреби у заједничке седнице на позив једнога или другога одбора и то ради споразума о задружним пословима.

§. 48. Чланови управног и надзорног одбора не могу доћи ни у какву обвезу спрема задруге.

Ово важи и за све чиновнике задруге.

3. Скупштина.

§. 49. Скупштине су редовне и ванредне, а држе се у Београду.

§. 50. Редовна скупштина држи се у првој четврти (календарске) године.

§. 51. Ванредну скупштину може управни одбор по потреби у свако доба сазвати а осим тога управни одбор мора ванредну скупштину сазвати и онда ако

50 чланова задругиних то написмено затраже. У том случају управни одбор дужан је да сазове скупштину у року од 15 дана.

Исто тако може и надзорни одбор у свако доба ванредну скупштину сазвати.

Ако не би ни управни ни надзорни одбор хтели да сазву ванредну скупштину на захтев 50 чланова задругиних, онда је могу сазвати истих 50 чланова по прописима ових правила.

На скупштину долазе сви чланови задругини. Малолетне заступају њихови тутори а остале, правне личности њихови представници и пуномоћници. Но нико не може заступати више од 3 лица.

Сваки члан има само један глас па ма колико удеоница имао.

§. 52. Скупштину руководи председник управног одбора а у његовом одсуству један члан управног одбора кога управни одбор за то одреди.

§. 53. Сазив скупштине огласиће управни одбор на 15 дана унапред преко новина. У огласу морају бити изложени сви они предмети који ће се скупштини поднети на решење.

§. 54. Скупштина може доносити пуноважне закључке само онда ако на њој присуствује најмање 100 чланова (личности) који представљају најмање $\frac{1}{10}$ свију удеоница.

Ако на скупштину не дође толики број онда ће се најдаље за 10 дана сазвати нова скупштина, на којој се доносе пуноважна решења онолико чланова колико буде дошло.

§. 55. На скупштини решава проста већина гласова сем питања о престанку друштва.

Где се гласови наједнако поделе ту решава глас председников.

Гласање у опште бива устајањем и седењем, а кад се гласа о избору онда се гласа на листиће.

§. 56. На скупштини води се записник о свему што се већа. Записник потписује председник и перовођа скупштински са пет чланова које скупштина тога ради избере.

Ко жели на скупштини учествовати полаже код Задруге своје сталне односно привремене удеонице најмање три дана пре скупштине, и на њих добија улазнице за скупштину.

На улазници означено је име задругара и колико удела има.

По свршењу скупштине депоноване удеонице враћају се сопственицима.

§. 57. *Рад скупштине:* а). Прегледање годишњег рачуна са извештајем управног и надзорног одбора.

б). Давања разрешница.

в). Измена основних правила.

г). Решавање о предлозима појединих чланова.

д). Избор управног и надзорног одбора.

е). Избор потписника скупштинског записника.

УШ. Биланс, подела добити, резервни фонд.

§. 58. Задруга води све своје рачуне у динарској вредности.

§. 59. Задруга закључује своје рачуне и завршује књиге сваке године 31 Децембра, и предаје их на преглед надзорном одбору, најдаље до половине месеца Фебруара идуће године.

§. 60. Месечни обрт предаваће се јавности свакога месеца, а годишњи биланс на 8 дана пре скупштине.

§. 61. Од чистог годишњег добитка који се покаже по измирењу свију задружних трошкова 15⁰/₀ оставља се за оснивање резервног фонда, а остатак издаваће се члановим по сразмери њихових удеоница. Тај делимак исплаћује Задруга сваке године одмах после сваке скупштине.

§. 62. Кад резервни фонд достигне $\frac{1}{5}$ уплаћеног капитала, неће се више ништа у њега улагати.

§. 63. Резервни фонд оснива се за попуњавање могућих штета, а остатак поделиће се на чланове по сразмери удела после 5 година.

IX. Почетак и трајање Задруге.

§. 64 Задруга ова ступа у живот по одобрењу ових правила од надлежне власти, а прво коло почеће да уплаћује од 1. Октобра 1882 год. По истеку 5 година чланови првога кола могу изузети своју уплату заједно са добићу и резервним фондом, а могу ако оће оставити у задрузи своје капитале и даље. У овом последњем случају наставља се без даљег уплаћивања радња и обрт капитала по овим правилима, а добитак дели се годишње. Престанак радње ових удеоничара одређује њихов скуп.

§. 65. Задруга престаје кад то реши већином гласова скупштина, на којој мора бити присутно најмање 200 задругара који представљају најмање $\frac{3}{4}$ свију удеоница

Ако на прву скупштину не дође довољан број чланова, онда ће се после месец дана сазвати понова скупштина на којој је потребан исти број задругара и удеоница као и за прву скупштину.

Па ако и на ову другу скупштину не дође довољан број, сазваће се и трећа скупштина после 15 дана,

која ће решавати са оноликим бројем задругара и уде-онице колико их буде дошло.

§. 66. Задруга мора престати кад је сем резервног фонда изгубљено и $\frac{1}{4}$ уплаћеног капитала, и у томе случају управни одбор одма сазива скупштину.

§. 67. Кад се реши да Задруга престане скупштина бира пет задругара који ће све друштвено имање уновчити, дугове и обвезе задругине измирити а остатак међу задругаре поделити.

Кад се одреде ликвидатори, управни одбор престаје а надзорни остаје до свршетка ликвидације.

А кад се ликвидација до краја изведе ликвидациони одбор објављује то преко новина и тада је Задруга коначно престала.

Х. Државни надзор.

§. 68. Министар народне привреде има право надзора о тачном вршењу друштвених правила,

ХІ. Закључна опредељења.

§. 69. „Београдска Задруга за међусобно помагање и штедњу“, на основу закона од 21. Септембра 1871 године ужива ове повластице:

1., лажно прављење или подражавање ма којег рода исправа, које поменута Задруга издавала буде, казни се оним казнама, које су опредељене за лажно прављење или подражавање јавних исправа;

2., ова Задруга има право, да се у случају, ако дужник дуг свој по истеку рока не измири, пре свију других поверитеља и без судске помоћи наплати из оних новаца, еспапа и других покретних ствари, које су јој као залога ради безбедности дуга од самога

дужника, или од другогa за њега предане. Ствари које су за берзу, имају се и у таком случају продати на берзи. Остале ствари продаће се путем јавне продаје, коју ће Задруга извршити. Ако што по наплати главног дуга, интереса и трошкова Задруге претече, то ће се вратити дужнику;

3., Задрузи неће ништа сметати у наплати њених тражбина, односно предмета и начина о чему је под 2. реч, ако би дужник или сопственик умро, или би се стеципште отворило. У оваком случају само ће се вишак, ако би преко њених тражбина претекао, предати пунилској или стеципшној маси;

4., раније пријављена права других лица на предмете, који су од дужника или за њега, ради обезбеђења дуга Задрузи предата, преча су од права ове Задруге само онда, ако су та ранија права још при предаји Задрузи била позната;

5., код Задруге заложене ствари, новци или ес-папи, могу се само оном сумом узантити или у стечајну масу узети, која претече, кад се Задруга од те залогe за своје потраживање потпуно намири; и

6., у случајима, где би ова Задруга којег свог дужника тужила суду, па би своју тужбу сновала на изводу из својих књига, онда ће ти изводи, које ће фирмовоћа потписом и печатом потврдити да су верни, имати силу полудоказа сходно закону;

а на основу закона од 10. Јануара 1879. по-властицу :

7., за менице, које су есконтоване код „Београдски Задруге за међусобно помагање и штедњу“, али се не плате на време, судови ће на захтев ове Задруге досуђивати онај интерес, који буде означен за те менице

на есконтној листи; а Задруга ће ову листу увек подносити суду у препису, који ће она сама оверити.

§. 70. Све објаве што их Задруга издаје обнародоваће се у новинама које управни одбор избере.

§. 71. За све спорове, било да је Задруга тужилац или тужен надлежан је трговачки суд.

XII. Прелазна наређења.

§. 72. Привремене удеонице (удеоничке књижице) првога и другога кола имају се заменити сталним удеоницама у току 1890. год., а најдаље до 31. Децембра исте год. А привремене удеонице трећег кола замењиваће се сталним удеоницама у току 1892. године, закључно до 31 Децембра те године; међу тим уплаћивање ових удеоница (III кола) навршиће се до 1. Новембра 1891. као дана када се завршују 200 недеља, колико се, према § 8., имају уплаћивати.

§. 73. При замењивању привремених удеоница сталнима, зајам, ако би га на дотичној удеоници било, мора Задрузи да је измирен.

Изузети зајмови морају се Задрузи измирити заједно са припадајућим интересом, и то: по удеоницама I. и II. кола најдаље до 31. Децембра 1890., а по удеоницама III. кола најдаље до 31. Децембра 1892. год.

Ко до овде утврђенога рока свој дуг по привременој удеоници (удеоничк. књижици), са припадајућим интересом, не измири, томе ће Задруга издати на остатак капитала одговарајући број сталних удеоница.

§. 74. Они удеоничари, који не би хтели привремене удеонице заменити сталнима, морају се Задрузи пријавити, и то:

Удеоначари I. и II. кола привремених удеоница до 1. Априла 1890. год.: а

Удеоначари III. кола до 1. Априла 1892. год.

После ових рокова Задруга врши замењивање привремених удеоница са сталнима свима удеоначарима, који се у горе утврђеним роковима нису пријавили, а онима, који су се пријавили, Задруга ће исплатити њихове капитале, кад јој поднесу своје привремене удеонице (удеон. књижице).

Међу тим удеоначару, који се до рокова утврђених у §. §. 72. и 73. не јави, да своје односе према Задрузи регулише, Задруга ће му његов капитал ставити на расположење без интереса.

§. 75. Како је §. 6. утврђено, да свака стална удеоница гласи на дин. 100.— у сребру, то ће Задруга при замењивању привремених удеоница првога и другог кола држати се овога правила:

а) Ко има само једну привремену удеоницу, томе ће се или издати једна стална удеоница и дин. 30.— у готову, или, ако удеоначар то жели, даће му се две удеонице, али он да доплати Задрузи дин. 70.— у готову на име номиналне вредности удеонице и за резервни фонд колико буде утврђено и објављено :

б). Ко има две привремене удеонице њему ће Задруга издати или две сталне удеонице и дин. 60.— у готову, или ће му издати три сталне удеонице, ако доплати Задрузи у готову дин. 40.— поред утврђене суме за резервни фонд:

в) Ко има три привремене удеонице, томе ће се издати на место њих или три сталне удеонице и дин. 90.— у готову, или четири удеонице, ако доплати Задрузи у готову дин. 10.— и колико буде за резервни фонд.

Задруга ће се овога правила придржавати према сваком удеоничару, ма колико привремених удеоница да има.

§. 76. Капитали резервних фондова првог, другог и трећег кола удеоница, за које су до сада вођени одвојени рачуни спајају се у један фонд, о коме ће се у будуће водити један заједнички рачун, а под називом, **рачун резервнога фонда сталних удеоница.**

Спајање ово извршиће се овако:

1. Резервни фондови првог и другог кола спојиће се уједно већ 1. Јануара 1890. год. и то на овај начин:

За основу рачуна узете се цифра онога фонда, који по билансу Задруге за 1889. год. и по броју удеоница буде капиталом мањи, па ће се из онога другог фонда, који буде капиталом већи, узети сразмерна сума: и тако, ове две суме образоваће заједнички фонд сталних удеоница I. и II. кола. Вишак пак, који претекне после извршеног спајања, исплатиће се удеоничарима онога кола, чији је фонд при спајању био капиталом већи.

2. Рачун о резервноме фонду трећег кола водиће се одвојено до потпуне уплате удеоница тога кола, а онда, т. ј. 1. Јануара 1892. год. и капитал овога фонда спојиће се са капиталом резервнога фонда I. и II. кола.

За основу овога спајања послужиће капитал резервнога фонда сталних удеоница I. и II. кола, колики се према броју удеон. затекне по билансу за 1891. год.

§. 77. Рачуни резервних фондова појединих кола (емисија) привремених удеоница воде се засебно, а капитали ових фондова исплаћују се удеоничарима, кад то главни збор удеоничара реши.

§. 78. Садашњи удеоничари (I. II. и III. кола) имају првенствено право на упис сталних удеоница, које се издају на место поништених или исплаћених.

Како ови тако и сви нови купци сталних удеоница које се издају на место поништених, дужни су да иложе припадајући део за резервни фонд.

О. новна правила Београдске Задруге за међусобно помагање и штедњу од 28. маја 1882. г. одобрио је г. министар финансије решењем од 1. јуна 1882 г. Е. бр. 1996; прве измене и допуне горњих правила одобрио је исти министар решењем од 28 јула 1882 г. Е. бр. 2738; друге измене и допун од 31. марта 1884 год. одобрене су решењем г. министра народне привреде од 30 априла 1884 г. ПБр. 887, треће измене и допуне од 28 децембра 1886. г. одобрио је г. министар привреде 8. јануара 1887. ПБр. 7. а четврте измене и допуне од 27. децембра 1889. и 6. јануара 1890, одобрио је г. Министар Народне Привреде 26. јануара 1890 ПБр. 397. —

На основу §. 38. трговачког закона, министар финансије одобрава више изложена основна правила „Београдске Задруге за међусобно помагање и штедњу.“

ЕБр. 1906

1. јуна 1882. год.

Београд.

министар финансије

(М. П.)

Чед. Мијатовић с. р.

Ове измене и допуне у основним правилима „Београдске Задруге за међусобно помагање и штедњу“

од 1 јуна текуће године ЕБр. 1996. министар финансије на основу §. 38 трговачког закона одобрава.

ЕБр. 2738

28. јула 1882 год.

Београд.

министар финансије

(М. П.)

Чед. Мијатовић с. р.

Ове измене и допуне у правилима „Београдске Задруге за међусобно помагање и штедњу“ од 1882 г. заступник министра народне привреде на основу §. 38 трговачког закона одобрава.

ПБр. 877

30 априла 1884 г.

Београд.

Заступник министра нар. привреде
министар грађевина

(М. П.)

Јевр. П. Гудовић с. р.

Измене и допуне у правилима „Београдске Задруге за међусобно помагање и штедњу“ од 1. јуна 1882. г. ЕБр. 1906, министар народне привреде на основу §. 38 закона трговачког одобрава и потврђује.

Такса за потврду по члану 39. тач. 252. закона о таксама наплаћена је.

ПБр. 7.

8. јануара 1887. г.

Београд.

Заступник министра нар. привреде
министар финансије

(М. П.)

Чед. Мијатовић с. р.

Ове измене и допуне правила „Београдске Задруге за међусобно помагање и штедњу“, Министар Народне Привреде на основу §. 38. трг. закона одобрава и потврђује с тим, да је прописна тачка од 20 динара наплаћена у таксеним маркама које су на једном примерку измена и допуна прилепљене и поништене.

ПБр. 397

26. јануара 1890. г.
у Београду.

(М. П.)

Министар Народне Привреде
Ст. Р. Поповић с. р.

ЧЛАНОВИ УПРАВНОГ ОДБОРА

Председник :

г. Ђорђе Вајферт

Чланови :

г. Димитрије Ђирковић	г. Милан М. Банковић
„ Димитрије Ђорђевић	„ Милорад Јанковић
„ Јован Ж. Ђурић	„ Никола Вулковић
г. Лука Ђеловић	г. Никола Д. Кики
„ Мих. Кр. Ђорђевић	„ Никола П. Михајловић
„ Мих. Штрбић	„ Радован Миленковић
„ Милутин Ј. Марковић	„ Таса Банковић

ЧЛАНОВИ НАДЗОРНОГ ОДБОРА

Председник :

г. Мата Јовановић

Чланови :

г. Алекса Борисављевић	г. Паја Михајловић
„ Јован М. Тадић	„ Тод. Ј. Михајловић.
„ М. Ж. Маринковић	„ Коста Главинић

Управник :

Јов. Ст. Бошковић.

